



## [Hals](#)

Halsfluss är en infektion i halsmandlarna som kan bero på virus eller bakterier, oftast streptokockbakterier. Vanliga symtom är att du får ont i halsen, feber och svårt att svälja. Infektionen kan gå över av sig själv, men ibland behövs behandling.

Halsmandlarna sitter i svalget. När du får halsfluss blir de röda, svullna och gör ont.

Halsmandlarna är två körtlar som sitter på var sin sida av [svalget](#) i höjd med den bakre delen av tungan. Halsmandlar kan också kallas för tonsiller. Namnet halsmandlar kommer av att körtlarna hos en vuxen person har formen och storleken av en mandel.

### En del av immunförsvaret

Halsmandlarna består av så kallad [lymfvävnad](#). Lymfvävnad är en del av [kroppens immunförvar](#). Halsmandlarna skyddar luftvägarna och mag-tarmkanalen mot infektioner.

Halsmandlarna är större hos barn och krymper under tonåren. Hos vuxna brukar de vara mycket mindre än hos barn.

Det här är vanliga symtom vid halsfluss som beror på bakterier:

- Du har [ont i halsen](#) när du sväljer.
- Du har [feber](#).
- Lymfkörtlarna i halsen är svullna. De känns som ömma kulor under huden.

Små barn kan ha svårt att säga var det gör ont. Det är vanligt att barn som har halsfluss säger att de har [huvudvärk](#), [ont upp mot öronen](#) och [ont i magen](#). Barn visar ofta att de har ont genom att inte vilja äta eller dricka.

Halsfluss är ovanligt hos barn under tre år.

Du kan ha ont i halsen utan att det beror på bakterier. Då är det vanligt att samtidigt ha andra symtom som [snuva](#), [hosta](#) och [heshet](#). Det beror ofta på en [förkylning](#) som har orsakats av virus.

De flesta som har ont i halsen i samband med en förkylning behöver inte söka vård.

Kontakta en [vårdcentral](#) eller en [jouröppen mottagning](#) så snart det går om du har ett eller flera av följande besvär:

- Du har ont i halsen och feber i flera dagar, men inga förkylningssymtom som snuva, hosta eller nästäppa.
- Du har ont i halsen och är samtidigt svullen utanpå halsen.

- Du har ont i halsen, feber och små knottriga hudutslag.
- Du har ont i halsen i ett par veckor och har inte några andra symtom.

Du behöver inte söka vård någon annanstans om det är stängt. Vänta tills den jouröppna mottagningen eller vårdcentralen öppnar.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då får du hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Kontakta genast en [vårdcentral](#) eller en [jouröppen mottagning](#) om du har ett eller flera av följande besvär:

- Du har mycket ont på ena sidan av halsen och har svårt att gapa.
- Du har besvär och har nedsatt immunförsvar på grund av en annan sjukdom eller av läkemedelsbehandling.

Om det är stängt på vårdcentralen eller den jouröppna mottagningen, sök vård på en akutmottagning.

Matlusten kan minska när du har ont i halsen. Det är bra att ändå försöka dricka, även om du har svårt att svälja. Kall och varm dryck kan ha en lenande effekt på halsen. Det kan också kännas bra att äta något kallt som yoghurt eller glass.

Ibland känns det bättre att ha något att suga på. Du kan prova halstabletter som finns på apotek och i vissa matvaruaffärer. De minskar inte själva svullnaden i halsen, men kan kännas lenande. Det bästa för tänderna är att välja sockerfria tabletter.

Det finns flera olika receptfria läkemedel mot smärta.

Det finns också flera olika läkemedel i form av sugtabletter och munhålesprej som lindrar halsont på olika sätt. En del av dessa läkemedel kan användas av både barn och vuxna, men inte alla.

Du kan fråga på ett apotek vilka läkemedel som finns och hur de fungerar.

Halsfluss kan orsakas av bakterier eller av virus. Den vanligaste sorten bakterier som orsakar halsfluss är streptokocker grupp A.

Du kan ha streptokockbakterier i svalget utan att ha några symtom. Det är vanligt hos barn som går på förskola. Man smittar oftast inte och behöver heller inte behandlas om man inte har besvär.

Det finns andra bakterier som kan orsaka halsfluss, men det är ovanligt. Sjukdomen Vincents angina är ett sådant exempel. Då sitter besvären på ena sidan av halsen. Halsmandeln är inflammerad och har en grågul beläggning, ibland med sårbildning. I övrigt är symtomen samma som vid halsfluss orsakad av streptokocker.

På vårdcentralen eller den jouröppna mottagningen får du berätta om dina symtom. Därefter undersöker läkaren dig.

Vid undersökningen tittar läkaren in i munnen och svalget med en lampa. Det kan kännas lite obehagligt, men tar bara några sekunder. Läkaren håller ned tungan med en platt träpinne för att kunna se svalget bättre.

Läkaren brukar också undersöka halsens utsida.

Ibland tar läkaren ett prov från halsmandlarna med hjälp av en bomullsklädd pinne. Provet visar om halsflussen beror på den typ av bakterier som kallas streptokocker. Det här provet kallas för snabbtest.

Du kommer inte att behöva lämna något prov för snabbtest om något av följande stämmer:

- Läkaren bedömer att halsinfektionen är lindrig eller beror på virus och att antibiotika inte kommer hjälpa.
- Du har nyligen haft en infektion med streptokocker. Det beror på att det kan finnas döda bakterier kvar som gör att testet visar fel.

Läkaren kan också ta ett prov från halsmandlarna för att göra en bakterieodling. Det görs på samma sätt som snabbtestet, med en bomullsklädd pinne. Det här provet tas ibland om du har fått halsfluss igen inom några veckor. Det kan också tas om snabbtestet var negativt men läkaren ändå misstänker att du har infektion med bakterier.

Du får provsvaret efter några dagar.

Du kan få behandling med [antibiotika](#) om du har stora besvär och infektionen beror på bakterier. Du får oftast ta antibiotika under tio dagar.

Vincent's angina behandlas med antibiotika och rengöring av halsen.

Du som får halsfluss ofta kan behöva [operera bort halsmandlarna](#). För att det ska bli aktuellt ska du ha haft halsfluss tre till fem gånger under ett eller två års tid. Du ska också ha blivit behandlad med antibiotika av sorterna klindamycin eller cefadroxil utan att det har hjälpt.

Halsfluss smittar lätt och det är vanligt att flera personer som bor tillsammans blir sjuka. Det kan vara bra att läkaren undersöker alla som bor tillsammans om det är flera som har täta infektioner med streptokocker. Det gäller även de som är friska, eftersom de ändå kan bära på streptokocker och sprida bakterierna till andra. Då kan det behövas behandling så att ni inte fortsätter smitta varandra.

Det är ganska vanligt att få halsfluss en gång till inom en månad. Det kan bero på att du har blivit smittad på nytt, eller att bakterierna finns kvar inne i halsmandlarna.

Du får ofta en annan sorts antibiotika om du har fått halsfluss på nytt inom en månad.

Du som har fått antibiotika mot halsfluss ska koka din tandborste efter varje användning i tre till fyra dagar efter att du har påbörjat kuren. Det beror på att bakterierna annars kan överleva i tandborsten. Då kan du bli sjuk igen när antibiotikakuren är avslutad.

Rengör gärna nappar och leksaker som barnet stoppar i munnen om barnet har fått en antibiotikakur mot halsfluss.

Du slutar smitta efter ungefär två dagar om du har fått antibiotika. Det innebär att du behöver vara hemma åtminstone två dygn. Därefter kan du gå tillbaka till förskola, skola eller arbete när du känner dig pigg nog att orka med det.

Du som inte fått antibiotika kan gå tillbaka till jobb eller skola när du mår tydligt bättre och är utan feber.

Barn som har haft feber måste vara så piggt att hen orkar vara i en barngrupp hela dagen och delta i de vanliga aktiviteterna. Hen ska också ha varit feberfri i ett dygn utan att ha tagit febernedsättande läkemedel.

Du kan bli smittad av halsfluss genom direktkontakt med någon som har sjukdomen. Det kan till exempel vara om du tar någon i hand och därefter tar dig själv i ansiktet, eller om du kysser någon. Streptokocker kan också spridas via luften när någon hostar eller nyser.

Det tar ofta en till två dagar från att du har blivit smittad tills du börjar få symtom.

Sjukdomen kan smitta från någon dag innan du får symtom och flera veckor efteråt.

Du kan skydda dig genom att [tvätta händerna ofta](#) och undvika att ta personer som är sjuka i hand.

Dela inte handduk med en person som har halsfluss. Det är viktigt att inte dela tandborste.

Det är ovanligt med följsjukdomar efter en halsfluss. Halsböld är den vanligaste av följsjukdomarna.

Ibland kan halsfluss leda till att du får en halsböld. Då har det bildats var bakom halsmandeln och svullnaden har spridit sig ner i halsen. Oftast utvecklas halsbölder bara på ena sidan av svalget.

Vanliga symtom på halsböld är följande:

- Du får feber igen efter att ha varit utan feber i ett par dagar.
- Du känner dig trött och slö.
- Du har svårt att gapa.
- Du har svårare att svälja och andas.

En halsböld behandlas oftast av en läkare som är specialist på sjukdomar i öronen, näsan och halsen. Du sitter upp under behandlingen och får bedövning i form av sprej och spruta i munnen.

Läkaren öppnar bölden så att varet kan rinna ut. Behandlingen tar några minuter och du får sedan antibiotikatabletter att ta hemma.

Det brukar göra ont efter behandlingen, men inte lika ont som det gjorde innan bölden öppnades. Det brukar göra mindre ont efter några dagar om det läker som det ska.

Du får en tid för återbesök i samband med att bölden öppnas. Det beror på att bölden kan fyllas på med mer var efter ett tag.

Barn som får halsböld eller vuxna som har haft två halsbölder kan behöva operera bort halsmandlarna.

Andra följsjukdomar som kan förekomma efter en halsfluss är [öroninflammation](#) och reumatisk feber, men det är ovanligt. En mycket ovanlig följsjukdom är [njurinflammation](#).

Du kan [söka vård på vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning](#) du vill i hela landet. Ibland krävs det [remiss](#) till den öppna specialiserade vården.

För att du ska kunna vara delaktig i din vård och behandling är det viktigt att du [förstår informationen du får](#) av vårdpersonalen. Ställ frågor om du inte förstår. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge du kan behöva vänta på vård och behandling](#).

Även barn ska vara delaktiga i sin vård. Ju äldre barnet är desto viktigare är det.

Du har möjlighet att [få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också möjlighet att [få hjälp av en tolk om du har en hörselnedsättning](#).

## LÄS MER

---

[Antibiotika eller inte - startsida](#)

Senast uppdaterad:

2024-05-27

Redaktör:

Jenny Andersson, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Georgios Papatziamos, läkare, specialist på sjukdomar i öronen, näsan och halsen, Sophiahemmet, Stockholm

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

---

Att ha ont i halsen är vanligt. Det kan bero på många olika saker, till exempel på en vanlig förkylning, en infektion med bakterier eller att du har skrikit eller sjungit högt. Oftast går halsont över av sig själv men ibland kan du behöva behandling.

---

Halsmandlarna sitter på var sin sida av svalget. Halsmandlarna är större hos barn än hos vuxna. Ibland kan halsmandlarna bli så stora att barnet får besvär av dem, som svårigheter att andas och svälja. Då kan barnet behöva opereras.

---

Operationen görs oftast på barn, men även vuxna kan få halsmandlarna bortopererade. Den vanligaste orsaken till att operera bort halsmandlarna hos barn är att de är förstörade.

---

Kroppens immunförsvar skyddar oss från bakterier, virus och andra främmande ämnen. De vita blodkropparna är viktiga för immunförsvaret.

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

I

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).